

CUPRINS

MULȚUMIRI.....	11
CUVÂNT-ÎNAINTE	15
INTRODUCERE.....	19
TITLUL I. PERSPECTIVĂ ISTORICĂ	25
CAPITOLUL 1. SITUAȚIA SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR ÎN DREPTUL ROMAN.....	26
Secțiunea 1. Vechiul drept roman	26
Secțiunea 2. Dreptul pretorian	35
Secțiunea 3. Dreptul imperial. Legislația lui Iustinian	45
Secțiunea 4. Concluzii de etapă.....	55
CAPITOLUL 2. REGLEMENTAREA DREPTURILOR DE MOȘTENIRE ALE SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR ÎN VECHIUL DREPT FRANCEZ	59
Secțiunea 1. Dreptul cutumiar.....	60
§1. Generalități.....	60
§2. Moștenirea legală – reguli generale.....	63
§3. Situația soțului supraviețuitor din perspectivă succesorală	66
§4. Regimul matrimonial al comunității.....	67
§5. <i>Douaire</i> -ul – un drept de uzufruct în vechiul drept francez cutumiar?	71
§6. Concluzii de etapă	76
Secțiunea 2. Dreptul scris	77
§1. Context istoric	78
§2. Moștenirea legală – reguli generale.....	79
§3. Situația soțului supraviețuitor din perspectivă succesorală	83

§4. Diverse (alte) avantaje patrimoniale acordate soțului supraviețuitor	86
§5. Regimul dotal.....	89
§6. Concluzii de etapă	92

CAPITOLUL 3. DREPTURILE SUCCESORALE ALE SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR ÎN ȚARA ROMÂNESCĂ ȘI MOLDOVA ÎN

SECOLELE XVIII-XIX	94
Secțiunea 1. Pravilniceasca Condică	94
§1. Generalități.....	94
§2. Moștenirea legală – reguli generale și situația soțului supraviețuitor	96
§3. Regimul matrimonial	99
§4. Concluzii de etapă	102
Secțiunea 2. Legiuirea Caragea	103
§1. Generalități.....	103
§2. Moștenirea legală – reguli generale și situația soțului supraviețuitor	103
§3. Regimul matrimonial	106
§4. Concluzii de etapă	109
Secțiunea 3. Manualul de legi al lui Andronache Donici	110
§1. Generalități.....	110
§2. Moștenirea legală – reguli generale și situația soțului supraviețuitor	110
§3. Regimul matrimonial	113
§4. Concluzii de etapă	114
Secțiunea 4. Codul Calimach.....	114
§1. Generalități.....	114
§2. Moștenirea legală – reguli generale și situația soțului supraviețuitor	116
§3. Regimul matrimonial	119
§4. Concluzii de etapă	124

TITLUL II. UZUFRUCTUL ȘI IMPLICAȚIILE SALE PRACTICE	125
CAPITOLUL 1. UN SCURT ISTORIC AL DREPTULUI DE UZUFRUCT ...	125
CAPITOLUL 2. SOCIOLOGIA ȘI UTILITATEA PRACTICĂ A DREPTULUI DE UZUFRUCT	127
CAPITOLUL 3. DEFINIȚIA UZUFRUCTULUI	129
CAPITOLUL 4. UZUFRUCTUL – UN DREPT TEMPORAR SAU VIAGER?	133
CAPITOLUL 5. APLICAȚII PRACTICE ALE CARACTERULUI TEMPORAR AL UZUFRUCTULUI - POSIBILITATEA CONSTITUIRII UZUFRUCTULUI SUCCESIV SAU CONJUNCT ÎN FAVOAREA MAI MULTOR PERSOANE.....	138
CAPITOLUL 6. NATURA DREPTULUI DE UZUFRUCT.....	169
CAPITOLUL 7. UNIVERSALITATEA DE DREPT – OBIECT AL UZUFRUCTULUI	177
CAPITOLUL 8. CONSTITUIREA DREPTULUI DE UZUFRUCT DE CĂTRE PROPRIETAR ÎN PROPRIUL PATRIMONIU – REALITATE ILUZORIE	180
CAPITOLUL 9. STINGEREA DREPTULUI DE UZUFRUCT	187
Secțiunea 1. Abuzul de folosință a bunului	188
Secțiunea 2. Neuzul dreptului de uzufruct	193
Secțiunea 3. Consecințele stingerii dreptului de uzufruct.....	196

CAPITOLUL 10. UZUFRACTUL – O INSTITUȚIE JURIDICĂ ATTRACTIVĂ? POSIBILE INSTRUMENTE DE REMEDIERE A INCONVENIENTELOR SEMNALATE. CONCLUZII DE ETAPĂ.....	203
TITLUL III. MODERNITATEA	212
CAPITOLUL 1. INTRODUCERE. MOTIVAȚIE. PLAN DE ORGANIZARE	212
CAPITOLUL 2. SOȚUL SUPRAVIEȚUITOR ÎN LUMINA CODULUI CIVIL DE LA 1864	216
Secțiunea 1. Codul Civil de la 1864 – prezentare generală.....	217
Secțiunea 2. Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor	221
Secțiunea 3. Succesiunea văduvei sărace	243
§1. Ce înțelegem prin „văduvă săracă”?	244
§2. Natura juridică a dreptului văduvei sărace	248
§3. Văduva săracă – o moștenitoare rezervatară?.....	261
§4. Un paradox legislativ – a cincea pătrime a văduvei sărace	267
§5. Confluența dreptului văduvei sărace cu prevederile art. 338, respectiv ale art. 1279 C. civ. 1864.....	270
Secțiunea 4. Regimul matrimonial – posibil adjuvant al drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor	281
§1. Scurtă introducere în dreptul regimurilor matrimoniale	282
§2. Regimul matrimonial legal al separației de bunuri	286
§3. Regimul dotal.....	295
Secțiunea 5. Concluzii de etapă	308
CAPITOLUL 3. SITUAȚIA SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR DUPĂ 1864 ...	311
Secțiunea 1. Scurte considerații cu privire la modificările legislative cu impact succesoral între anii 1864-1944	312

Secțiunea 2. Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor începând cu anul 1944 și până la adoptarea Codului civil din 2011	314
§1. Cauzele sociale și economice care au condus la ameliorarea condiției succesorale a soțului supraviețuitor ...	315
§2. Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor în concurs cu fiecare clasă de moștenitori.....	320
Secțiunea 3. Drepturile succesorale speciale ale soțului supraviețuitor prevăzute de Decretul-Lege nr. 319/1944.....	327
§1. Dreptul de abitație asupra casei în care locuia cu defunctul	327
§2. Dreptul la moștenire asupra mobilelor și a obiectelor aparținând gospodăriei casnice și asupra darurilor de nuntă	335
Secțiunea 4. Regimul matrimonial în lumina modificărilor din secolul al XX-lea	341
§1. Evoluția reglementărilor în materia regimurilor matrimoniale după adoptarea Codului civil de la 1864.....	341
§2. Regimul matrimonial al comunității de bunuri	344
Secțiunea 5. Impactul Codului civil din 2011 asupra drepturilor succesorale ale soțului supraviețuitor	353
§1. Codul civil din 2011 – prezentare generală.....	355
§2. Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor.....	358
Secțiunea 6. Drepturile succesorale speciale ale soțului supraviețuitor în lumina Codului civil din 2011.....	360
§1. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor.....	361
§2. Dreptul la moștenire asupra mobilelor și a obiectelor de uz casnic	371
Secțiunea 7. Regimurile matrimoniale consacrate de Codul civil actual	373
§1. Regimul comunității legale și convenționale	374
§2. Regimul separației de bunuri	379

Secțiunea 8. Aspecte interesante din perspectiva dreptului comparat.....	383
§1. Dreptul succesoral al soțului supraviețuitor în alte sisteme de drept.....	384
§2. Regimurile matrimoniale din diverse jurisdicții.....	393
Secțiunea 9. Concluzii de etapă	400

TITLUL IV. UZUFRACTUL – O SOLUȚIE VIABILĂ DE ADAPTARE A BENEFICIILOR SUCCESORALE ALE SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR LA STRUCTURA ȘI FIZIOLOGIA SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE.....	405
CONCLUZII	439
BIBLIOGRAFIE	465
LISTĂ DE ABREVIERI.....	483